

MARKÉTA ŠICHTAŘOVÁ: Občan sluha státu

- CZ24 News | 21. ledna 2021

Možná by se mohlo zdát, že hospodářská politika centrálních bank a vlád je stále extrémnější, tudíž dluhy nesoucí záporný úrok (neboli nesoucí ztrátu) jsou úplnou novinkou.

Kupodivu tomu tak ale není. Už v roce 2008 byly nerovnováhy v ekonomice tak obrovské, že už krátce po roce 2008 takové kuriozity jako státní dluhopisy vydávané s dopředu plánovanou ztrátou pro investora existovaly, i když v mnohem menším měřítku než dnes. Byly to právě další podobné nerovnováhy, které se podepsaly na vzniku tehdejší finanční krize. Jest totiž ekonomickou zákonitostí, že jakmile se začne nějaký kolektivist- regulátor vrtat v ekonomice, zvrátá, co může, vytvoří nerovnováhy - a tím začne ekonomika neochvějně směřovat k průšvih. Ten se provalil na podzim 2008.

Od té doby se ovšem situace stává stále extrémnější.¹

Skutečného celoeconomického významu nabyly tyto zmíněné dluhopisy se záporným výnosem až v roce 2016, kdy jejich kumulovaná hodnota přesáhla 10 bilionů dolarů. V roce 2017 jejich hodnota mírně klesla, ale v roce 2018 začala zase růst a během roku 2019 se dostala na 17 bilionů dolarů. To je ohromné číslo. Je to skoro 75násobek českého HDP!

Ale přeložme si, co vlastně takový státní dluh se záporným úrokem znamená: Stát tu dávno není pro lidi. Lidi jsou tu pro stát, kterému půjčují se ztrátou! Rozhodnutím státního úředníka nazývaného centrální bankéř je tu najednou věřitel donucen žít proti své vůli pro stát coby svého dlužníka. Předpokládám, že namítnete, že věřitel takovému kanibalskému státu půjčovat nemusí - ale omyl, musí. Tím věřitelem jsou totiž třeba důchodci v penzijních fondech, kteří si v minulosti v dobré víře našetřili na důchod a nyní o své úspory na záporných úrocích nedobrovolně přicházejí, aniž by se mohli bránit.

Pravděpodobně si většina lidí myslí, že tyto dluhopisy vydávané se záporným výnosem jsou jen státní. Ale není tomu tak. Agentura Reuters spočítala, že ze všech eurových korporátních dluhopisů majících investiční rating jich počátkem září 2019 mělo 49,5 % výnos nižší, než je základní sazba ECB, která tou dobou činila minus 0,4 %.² Počátkem ledna téhož roku to přitom bylo jen 12 % všech korporátních eurových dluhopisů s investičním ratingem. Co si pod tím představit a jak to přeložit do srozumitelnějšího jazyka?

Vlastně tímto zvrhlým úročením pouštíme zdravým žilou a pumpujeme jejich krev – jejich peníze – do polovičních zdechlin v podobě zombie firem. To má být ta „spravedlnost“ nového věku?

Tohle vlastně jen ukazuje na problém zombie firem: Zadlužování firem za záporné úrokové sazby se rozjíždí ve velkém. Počet zombie firem roste a ještě poroste!

Nenormální situace na finančním trhu vede vlády k nenormálnímu chování. V dobách, kdy byly dluhopisy draze úročeny, snažily se vlády vydávat dluhopisy s krátkou splatností, aby nebyly půjčky vlády drahé. V době, kdy investor nemá co koupit, protože mu centrální banka vykupující cenné papíry „vyžere“ to nejlepší, je hladový a bere vše. Jakýkoli finanční odpad. Pro státy proto začalo být zajímavé zadlužovat se na dlouhé období. Proto se dnes stát může na sto let zadlužit za stejných podmínek, jako se kdysi zadlužoval na pět let. Nevěříte?

Tak třeba v září 2017 vydalo Rakousko stoletý (!) dluhopis v objemu 5,8 miliardy eur. Jeho výnos do splatnosti se počátkem srpna 2019 poprvé dostal pod 1 %. To jde proti zdravému rozumu. Korunu všemu nasadíme, když řekneme, že Rakousko dokonce ani nemá nejvyšší možný rating. Jinými slovy, teoreticky se lze na sto let zadlužit ještě levněji.

Podle teorie, na jejímž základě eurozóna vznikala, by měly být všechny dluhy všech členských zemí úročeny téměř stejně. Jenže tomu tak není – například rozdíl mezi dluhem německým a řeckým v létě 2019 činil 2,6 procentního bodu! To je moc. Jen to ukazuje, že trh vidí mezi dluhy jednotlivých států dramatické rozdíly. Což zase dokazuje, že dluhová krize není ani omylem vyřešena.

Situace na finančním trhu je stále extrémnější. Stále víc se daří maskovat riziko jednotlivých cenných papírů a jejich výnos je stále nižší, bez ohledu na vysoká rizika. Pokud si spoříte do jakéhokoliv penzijního fondu, vezměte na vědomí, že i vy jste „majitelem“ takového odpadu.

Tento text cituje pasáže z knihy Šichtařová & Pikora: Jak nepřijít o peníze (2020)

Autor: MARKÉTA ŠICHTAŘOVÁ

Zdroj: <https://pravvyprostor.cz/>